

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ВАЛЮТНИЙ КУРС

***Н. В. Вrabіє**, здобувач вищої освіти групи Ф-5/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

У сучасних умовах в Україні спостерігається коливання курсу вітчизняної валюти, що веде до зменшення обсягу інвестицій та експорту, соціально-економічної деградації. Режим функціонування всіх видів валюти в країні є вагомим фактором її подальшого економічного розвитку.

Коливання обмінних курсів у кризовій ситуації має багатосторонній та вагомий вплив як на національні економіки, так і на світову економіку.

В даний час значний вплив на зміну валютного курсу мають різні фактори, які безпосередньо залежать від кон'юнктури ринку. Під впливом коливань попиту і пропозиції валюти валютний курс відхиляється від своєї вартісної основи, тобто купівельної спроможності [1].

Багатофакторність валютного курсу взаємопов'язана з різними економічними категоріями, а саме: ціною, вартістю, відсотком, грошима, платіжним балансом та іншими [6]. На валютний курс впливають такі фактори:

1. Стан платіжного балансу.

2. Різниця процентних ставок в різних країнах. Дві обставини пояснюють вплив даного чинника на валютний курс: - зміна процентних ставок в державі тягне за собою зміну в міжнародному русі. Стимулювання припливу іноземних капіталів здійснюється за рахунок підвищення процентної ставки, а відтоку (в тому числі національних) - за рахунок зниження операції ринків позикових капіталів і валютних ринків знаходяться під впливом процентних ставок.

3. Спекулятивні валютні операції і діяльність валютних ринків. Валютні ринки гостро реагують на зміни в політиці та економіці, а також на коливання курсових співвідношень. Вони розширюють можливості стихійного руху «гарячих» грошей і валютної спекуляції.

4. Прискорення або затримка міжнародних платежів. Імпортери прагнуть прискорити платежі контрагентам в іноземній валюті в очікуванні зниження курсу національної валюти, для того щоб не нести втрати при підвищенні її курсу.

5. Інфляція. Інфляційне знецінення валюти в країні викликає зниження купівельної спроможності і тенденцію зниження їх курсу до валют країн, в яких темп інфляції нижче. Особливо велика залежність валютного курсу від темпу інфляції у країн з великим об'ємом міжнародного обміну послугами, товарами та капіталами [1].

На валютному ринку встановилася тенденція – курс покупця зазвичай нижче курсу продавця. Завдяки цій різниці між курсами суб'єкт ринку, який здійснює котирування - майкерт-мейкер має прибуток. Цю різницю також називають маржею. У результаті банки намагаються збільшити дану маржу, тому продають валюту дорожче, ніж купують.

На сьогоднішній день основними резервними валютами для Національного банку є долари США, євро, швейцарські франки, англійські фунти стерлінгів, японські єни. Динаміку курсу національної валюти до долара США та англійських фунтів стерлінгів протягом 2015–2018рр. наведено на рис. 1.

Як базова валюта, тобто як валюта для підрахунку обсягу, визначення структури золотовалютного резерву, а також для складання звітності для міжнародних фінансових організацій, використовується долар США.

Згідно з рис. 1, протягом 2015 р. можна прослідкувати зміцнення гривні, що було результатом: збільшення обсягу іноземної валюти від нерезидентів, розширення міжбанківського валютного ринку, зменшення інфляційного диференціалу.

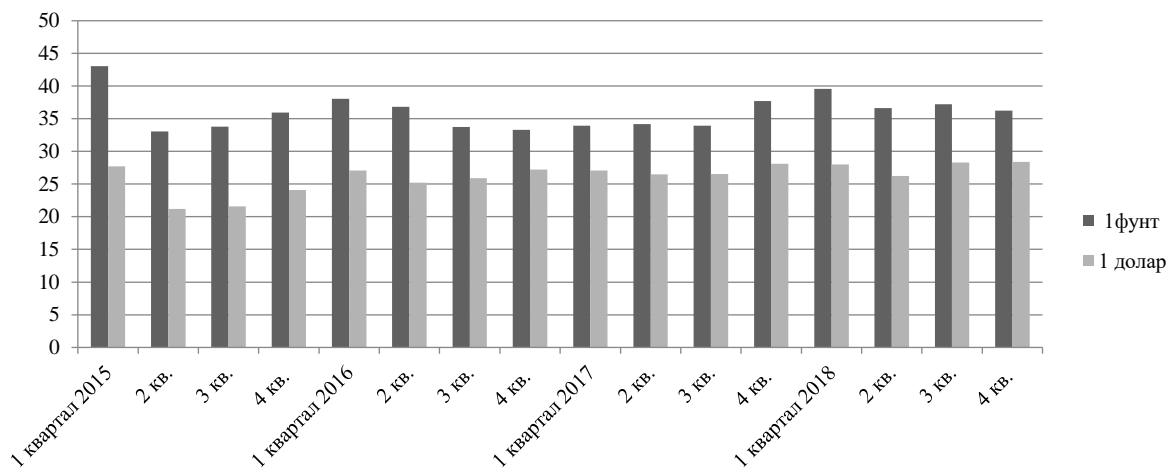

Рисунок 1 – Офіційний курс долара США та англійських фунтів стерлінгів до гривні за 2015-2018 рр.

Джерело: сформовано автором на основі [2]

Через запобігання НБУ різкому коливанню курсу та забезпечення інфляційних орієнтирів, диверсифікацію міжнародних резервів офіційний

курс гривні в 2015р. не втратив свої позиції. Для контролю всіх зовнішніх шоків НБУ зазначив продовження терміну дії вимоги щодо обов'язкового продажу частини експортної виручки та зменшення строків розрахунків за експортно-імпортними операціями.

Література:

1. Сомик А.В. Доларизація економіки України / А.В. Сомик // Ефективна економіка, 2017. С.8.
2. Офіційний сайт Національного банку України // База даних НБУ. URL: <http://www.bank.gov.ua/> (дата звернення 15.03.2019).
3. Основні тенденції валютного ринку за січень 2015року // База даних НБУ. URL: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=420152&cat_id=58039 (дата звернення 17.03.2019).
4. Основні тенденції валютного ринку України за січень 2016 року // База даних НБУ. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=5513473 (дата звернення 17.03.2019).
5. Основні тенденції валютного ринку України за січень 2017 року // База даних НБУ. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=14701431 (дата звернення 17.03.2019).
6. Бурковська А.В., Лункіна Т.І. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 108 с.

*Науковий керівник – **Бурковська А.В.,**
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет*